

The human right to a healthy environment in Southeast Asia

National Courts

Discussion Brief No. 2

สิทธิมนุษยชนในการมี สิ่งแวดล้อมที่ดีในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

ศาลภายในประเทศ

สรุปการอภิปรายครั้งที่ 2

ธันวาคม ค.ศ. 2020

**RAOUL
WALLENBERG
INSTITUTE**

OF HUMAN RIGHTS AND HUMANITARIAN LAW

เอกสารสรุปการอภิปรายของสถาบันสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรม Raoul Wallenberg (RWI) หัวข้อ "สิทธิมนุษยชนในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการเริ่มต้นการเจรจาอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในภูมิภาค¹ นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสในการสร้างกลยุทธ์ร่วมกันระหว่างกลุ่มต่างๆ โดยอาศัยความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี เอกสารสรุปการอภิปรายนี้นำเสนอสิ่งที่ค้นพบและบทเรียนสำคัญที่ได้รับจากการศึกษาเฉพาะเรื่อง RWI: [ความรุ่งเรืองและเป็นสีเขียวในยุคแอนโทรโปซีน: สิทธิมนุษยชนในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้²](#)

-
1. In the discussion briefs, Southeast Asia is restricted to the ten member states of the Association of Southeast Asian Nations and does not include Timor-Leste.
 2. Ituarte-Lima, C; Bernard, V; Paul, D; San, S; Aung, MM; Dany, C; Chavisschindha, T; Paramita, D; Aung, TM and Saenphit, N (2020) Prosperous and Green in the Anthropocene: The human right to a healthy environment in Southeast Asia, The Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law. This discussion brief is intended to support national judges.

เกี่ยวกับสรุปการอภิปรายนี้

สรุปการอภิปรายครั้งที่ 2 หัวข้อ: 'สิทธิมนุษยชนในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศาลภายในประเทศ' จัดทำขึ้นสำหรับ RWI Asia และ Pacific Office โดยนาย Christopher Sidoti การกำหนดแนวความคิดโดยรวม เจอนไช โครงการ ข้อเสนอแนะ และการแก้ไขถูกจัดทำโดยสถาบัน RWI ซึ่งประกอบด้วย Claudia Ituarte-Lima นักวิจัยอาวุโส (RWI) และ Victor Bernard เจ้าหน้าที่โครงการสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม (RWI) คณะกรรมการที่ปรึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นที่สำคัญในเอกสารสรุปการอภิปราย ผู้ให้ข้อมูลภายนอกในการสรุปการอภิปรายเฉพาะเรื่องนี้ ได้แก่ น.ส. Emerlynne Gil ที่ปรึกษาอาวุโส (International Commission for Jurists), น.ส. Boram Jang ที่ปรึกษากฎหมาย (International Commission for Jurists) และ ดร. Sumudu Atapattu อาจารย์อาวุโส (University of Wisconsin-Madison Law School)

"สถาบันสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรม Raoul Wallenberg (RWI) เป็นสถาบันการวิจัยและวิชาการที่มุ่งเน้นในการศึกษาและพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนทั่วโลก ด้วยข้อมูลจากการวิจัยกว่า 30 ปีและประสบการณ์การมีส่วนร่วมโดยตรง กลยุทธ์ระดับองค์กรในปัจจุบันของเรามุ่งเน้นไปยังประเด็นที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมดสี่ประเด็นคือ: ประชาชนที่กำลังดำเนินชีวิตสภาพสังคมโดยรวม ความยุติธรรมที่เท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ และโลกาภิวัตน์ทางด้านเศรษฐกิจและสิทธิมนุษยชน RWI มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองลุนด์ ประเทศสวีเดน โดยทำงานผ่านเครือข่ายสำนักงานในต่างประเทศหกแห่งและในเมืองสตอกโฮล์ม

สรุปการอภิปรายนี้เป็นการรวบรวมบทวิเคราะห์จากรายงานเฉพาะประเด็นที่กล่าวถึงข้างต้น และอธิบายจุดสำคัญเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับศาลภายในประเทศ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

เอกสารสรุปการอภิปรายได้รับเงินทุนจากสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสวีเดน (Sida) ของรัฐบาลสวีเดน มุมมองที่แสดงในบทสรุปการอภิปรายนี้ไม่ได้สะท้อนถึงนโยบายอย่างเป็นทางการของรัฐบาลสวีเดน ขอขอบคุณ Sida เป็นอย่างยิ่งสำหรับการสนับสนุนทางการเงิน

สถาบันสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรม Raoul Wallenberg สำนักงานใหญ่:
Stora Gråbrödersgatan 17 B, 221 05 Lund, Sweden
<https://rwi.lu.se/>

1. บทนำ

สิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการทำลายและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศมีผลกระทบอย่างมากต่อชีวิตของประชาชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำงาน การทำกิจกรรมยามว่าง และการมีสุขภาพที่ดี สิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สิ่งแวดล้อมที่ดีทำให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกัน การใช้สิทธิมนุษยชนก็ช่วยส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม³

มากกว่าร้อยละ 80 ของประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้รับรองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายของตนแล้ว⁴ นอกจากนี้ ตราสารระดับภูมิภาคยังรับรองสิทธินี้ในรูปแบบต่างๆ⁵ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AHRD) ยืนยันว่าทุกคนมีสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย สะอาด และยั่งยืน (ข้อ 28f) องค์ประกอบเชิงเนื้อหาของสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แก่ สภาพภูมิอากาศที่ปลอดภัย อากาศสะอาด น้ำสะอาด และสุขภาพที่เพียงพอ อาหารที่ดีต่อสุขภาพและผ่านการผลิตอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย ทำงาน เรียนและเล่น และความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศที่ดี องค์ประกอบเชิงกระบวนการของสิทธินี้ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงความยุติธรรมและการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ⁶

ในทุกประเทศ ฝ่ายตุลาการเป็นสถาบันหลักที่มีอำนาจในการบริหารงานยุติธรรมตามหลักนิติธรรม ศาลบางแห่งมีบทบาทในการตีความ ปรับแก้ และบังคับใช้รัฐธรรมนูญจนถึงการคว่ำกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่ไม่สอดคล้อง ในฐานะที่เป็นแขนงของรัฐ ศาลจึงมีพันธกรณีเช่นเดียวกับรัฐในการนำกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมาใช้⁷ ส่วนวิธีดำเนินการนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ศาลเป็นตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญภายในประเทศเพื่อรับรองว่ามีมาตรการปกป้อง และเติมเต็มพันธกรณีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ดีตามมาตรฐานสากลและกฎหมายภายในประเทศ⁸ ฝ่ายตุลาการในหลายประเทศได้ตีความสิทธิที่มีอยู่ให้รวมถึงสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและสิทธิที่เกี่ยวข้องอื่นๆ⁹ ศาลเป็นสถาบันที่ประชาชนทั่วไปสามารถพึ่งพาได้เมื่อสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีถูกละเมิดหรือเสี่ยงต่อการละเมิด

3. Knox, John H. and Pejan, Ramin (2018) 'Introduction to The Human Right to a Healthy Environment', The Human Right to a Healthy Environment, Cambridge University Press.
4. Boyd, David (2019) Right to a healthy environment: good practices: Report of the Special Rapporteur on the issue of human rights obligations relating to the enjoyment of a safe, clean, healthy and sustainable environment, Human Rights Council, 30 December 2019, A/HRC/43/53.
5. Knox and Pejan, 2018.
6. Boyd, D. Report of the UN Special Rapporteur on the issue of human rights obligations relating to the enjoyment of a safe, clean, healthy and sustainable environment to the UN General Assembly (UNGA) (19 July 2018) A/73/188 13.
7. See ICJ 'State Obligations Stemming from International Law', Guide: ESC Litigation section 2.3.1 2014 at <https://www.icj.org/chapter-2-esc-rights-under-international-law-and-the-role-of-judicial-and-quasi-judicial-bodies-2/2-3-1-identifying-breaches-of-international-obligations-of-states-pertaining-to-esc-rights/2-3-1-state-obligations-stemming-from-international-law/>.
8. Ituarte-Lima, C. (ed.) Prosperous and Green in the Anthropocene: The right to a healthy environment in Southeast Asia (RWI 2020) 123.
9. Oposa v Factoran (1993) Supreme Court of the Philippines G.R. No. 101083 at https://www.lawphil.net/judjuris/juri1993/jul1993/gr_101083_1993.html accessed 31 July 2020.

2. ความท้าทายและโอกาสสำหรับศาลในการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

ในกรณีที่กฎหมายรับรองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยเฉพาะหรือโดยนัย ศาลสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมและปกป้องสิทธินั้นได้ ศาลสามารถอธิบายและตีความสิทธิในกฎหมายและให้เนื้อหาที่สำคัญผ่านคำวินิจฉัยในแต่ละคดีในระบบกฎหมายบางระบบ ศาลสามารถพัฒนาการตีความ

ในคำวินิจฉัยของศาลในอดีต โดยต่อยอดจากคำพิพากษาในอดีตก่อน และสร้างหลักกฎหมายใหม่ ศาลสามารถบังคับใช้การปฏิบัติตามกฎหมายและตามสิทธิด้วยตัวมันเอง มีตัวอย่างมากมายของศาลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางแห่งที่ทำงานนี้

ความคุ้มครองทางตุลาการของสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ใน *Minors Oposa v Factoran* ศาลฎีกาของฟิลิปปินส์ได้พิจารณาทบญัตติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในหลักการสำคัญแห่งนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญ¹⁰ รัฐธรรมนูญระบุว่า:

‘รัฐจะต้องปกป้องและพัฒนาสิทธิของประชาชนในการมีระบบนิเวศที่สมดุลและดี สอดคล้องกับจังหวะและความกลมกลืนของธรรมชาติ’¹¹

คดีดังกล่าวท้าทายการให้ใบอนุญาตตัดไม้เชิงพาณิชย์บนที่ดินกว่า 3.89 ล้านเฮกตาร์ ศาลวินิจฉัยว่า โจทก์มีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่ชัดเจนใน ‘ระบบนิเวศที่สมดุลและดี’ ซึ่งเชื่อมโยงกับสิทธิในสุขภาพ ดังนั้นจึงมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐในฐานะ *parens patriae* ภายใต้หลักการนี้ รัฐมีอำนาจในการคุ้มครองบุคคลที่ไม่สามารถดูแลหรือป้องกันตนเองได้

พันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่ดียังเกี่ยวข้องกับศาลภายในประเทศ ศาลอาจบังคับใช้สนธิสัญญาที่ให้สัตยาบันโดยประเทศนั้นได้

โดยตรงขึ้นอยู่กับระบบกฎหมายของประเทศนั้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้สนธิสัญญาเป็นแนวทางในการตีความกฎหมายภายในประเทศ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการใช้ดุลพินิจของศาล

สิทธิในการมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ใน *Tan Teck Seng v Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan & Another* ศาลอุทธรณ์ของมาเลเซียได้พิจารณาคดีความสิทธิในการมีชีวิตและเสรีภาพในมาตรา 5(1) ของรัฐธรรมนูญรัฐรวมของมาเลเซีย¹² ซึ่งมีหลักการสำคัญสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศว่า:

‘...การแสดงออกถึง ‘ชีวิต’ ตามที่ปรากฏในมาตรา 5 ไม่ได้หมายถึงเพียงการดำรงอยู่เท่านั้น แต่รวมเอาแง่มุมทั้งหมดที่เป็นส่วนสำคัญของชีวิตตลอดจนเรื่องที่เกี่ยวข้องให้เกิดคุณภาพชีวิต...รวมถึงสิทธิที่จะอาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดีและปราศจากมลพิษด้วย’

10. *Oposa v Factoran* (1993) Supreme Court of the Philippines G.R. No. 101083 at https://www.lawphil.net/judjuris/juri1993/jul1993/gr_101083_1993.html accessed 31 July 2020.

11. Constitution 1987 Article II Section 16.

12. *Tan Teck Seng v Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan & Another* Court of Appeal of Malaysia [1996] 1 MLJ 26 at <https://www.scribd.com/doc/116180036/Tan-Tek-Seng-v-Suruhanjaya-Perkhidmatan-Pendidikan-Anor> accessed 29 July 2020.

การฟ้องคดีเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อศาล อาจทำให้ต้องมีการทบทวนวิธีพิจารณาคดีของศาล เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายสามารถเริ่มการดำเนินการทางกฎหมายได้ วิธีพิจารณาคดีอาจส่งผลต่อความเป็นไปได้ในการใช้สิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แก่ สิทธิในการร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม สิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมาย

ของคำวินิจฉัย สิทธิในกากระทำเพื่อป้องกันอันตราย สิทธิในการบรรเทาทุกข์จากอันตรายที่ได้รับ สิทธิในการเยียวยาสำหรับการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย วิธีการเชิงกระบวนการหนึ่งที่ช่วยเหลือผู้เสียหายจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมคือบทบัญญัติเพื่อฟ้องร้องคดีแบบกลุ่มหรือการฟ้องปรนกฎระเบียบเกี่ยวกับสิทธิในการฟ้องคดี (locus standi) ซึ่งรวมถึงสิทธิในการขึ้นศาล

วิธีพิจารณาคดีในการสนับสนุนคดีสิ่งแวดล้อม

ศาลฎีกาของฟิลิปปินส์ได้พัฒนา 'วิธีพิจารณาคดีสำหรับคดีสิ่งแวดล้อม' แบบพิเศษซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 ภายใต้กฎระเบียบพิเศษเหล่านี้ พลเมืองฟิลิปปินส์ทุกคนสามารถเป็นตัวแทนให้แก่เยาวชนและคนในรุ่นถัดไป¹³ ศาลต้องให้ความสำคัญกับคดีสิ่งแวดล้อมและวินิจฉัยคดีภายในหนึ่งปีนับจากรวันที่ยื่นคำร้อง¹⁴

ในคดีที่นำโดยกลุ่มหนุ่มสาวชาวฟิลิปปินส์ 14 คนซึ่งรู้จักกันในชื่อ Concerned Residents of Manila Bay ศาลฎีกาของฟิลิปปินส์ยืนยันคำวินิจฉัยของศาลล่างที่ให้สิทธิพวกเขาในการฟ้องกระทรวงและหน่วยงานรัฐบาลสิบหน่วยงานข้อหาละเลยต่อหน้าที่ในการปกป้องอ่าวมะนิลา ศาลสั่งให้หน่วยงานต่างๆ ทำความสะอาดและปกป้องอ่าวเพื่อประโยชน์ของคนรุ่นต่อไป นอกจากนี้ ยังสั่งให้รัฐบาลทำตามคำขอของประชาชนในการงดออกใบอนุญาตเพิ่มเติมสำหรับกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษต่ออ่าว¹⁵

ในบางประเทศที่มีการรับรองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในรัฐธรรมนูญแห่งชาติหรือกฎหมายภายในประเทศ จะมีการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษด้านสิ่งแวดล้อมหรือศาลสีเขียวขึ้นเช่นในฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซีย¹⁶ ในประเทศอื่นๆ สามารถจัดตั้งศาลยุติธรรมลักษณะเดียวกันนี้ได้แม้จะไม่มีบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญก็ตาม นอกจากนี้ ยังสามารถจัดตั้งโดยกฎหมาย

หรือโดยศาลเองภายในโครงสร้างระบบตุลาการที่มีอยู่ ระบบของศาลชำนาญพิเศษจะช่วยให้ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนได้ โดยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องเหล่านั้น ศาลชำนาญพิเศษและศาลยุติธรรมส่งเสริมการตีความเพิ่มเติม หรือใช้บทบัญญัติสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ และปรับปรุงการดำเนินการตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

13. Rules of Procedure for Environmental Cases Rule 2 Section 5 at https://lawphil.net/courts/supreme/am/am_09-6-8-sc_2010.html accessed 31 July 2020.

14. Rules of Procedure for Environmental Cases Rule 4 Section 5 at https://lawphil.net/courts/supreme/am/am_09-6-8-sc_2010.html accessed 31 July 2020.

15. Metropolitan Manila Development Authority and Others v Concerned Residents of Manila Bay and Others (2008) Supreme Court of the Philippines, 18 December 2008 G.R. Nos. 171947-48 at https://lawphil.net/judjuris/juri2008/dec2008/gr_171947_2008.html accessed 29 July 2020.

16. Ituarte-Lima, C. (ed.) Prosperous and Green in the Anthropocene: The right to a healthy environment in Southeast Asia (RWI 2020) 37; Ben Boer and Alan Boyle, 'Human Rights and the Environment – 13th Informal ASEM Seminar on Human Rights' (2013) 49.

ศาลขำัญญพิเศษด้านการค้ำครองสิ่งแวดล้อม¹⁷

ในปี ค.ศ. 2005 องค์กรตุลาการของไทยได้จัดตั้งแผนกคดีสิ่งแวดล้อมขึ้นในศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา เพื่อดูแลคดีด้านสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน แผนกนี้ช่วยทำให้กระบวนการบริหารจัดการสำหรับโจทก์ที่ยื่นเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมหมดไปและสนับสนุนระบบการไต่สวนมากขึ้น ซึ่งศาลเองทำหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

แผนกคดีสิ่งแวดล้อมมีเขตอำนาจศาลในการรับฟังคดีที่เกี่ยวข้องกับ:

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการทำลายทรัพยากร หรือระบบนิเวศ
- การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- การชดเชยสำหรับความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมและการเยียวยาโดยการขจัดมลพิษหรือการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและ
- การชดเชยสำหรับความเสียหายต่อชีวิต สุขภาพร่างกาย หรือสิทธิของโจทก์อันเกิดจากความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการช่วยเหลือด้านกฎหมายทั่วไปหรือแผนการป้องกันสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงสามารถให้เงินทุนแก่ฝ่ายต่างๆ เพื่อให้สามารถนำคดีขึ้นศาล เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี แผนการประเภทนี้มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยให้กลุ่มผู้ยากไร้และกลุ่มเปราะบางสามารถเรียกร้องต่อศาลได้ แม้ว่าพวกเขาจะไม่มีทรัพยากรที่จะสนับสนุนการดำเนินการทางศาลก็ตาม นอกจากนี้ ยังช่วยให้สามารถนำคดีทดสอบมาดำเนินการทางศาล เป็นการสร้างบรรทัดฐานทางกฎหมายของคดีให้มีขอบเขตกว้างขึ้นนอกเหนือไปจากคดีเดียวเพียงลำพัง ได้มีการดำเนินการแผนช่วยเหลือทางกฎหมายประเภทต่างๆ แล้วในหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้¹⁸ องค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรอาจยินดีที่จะช่วยเหลือผู้ฟ้องร้องในคดีทดสอบด้านสิ่งแวดล้อม

วิชาชีพกฎหมายสามารถช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่ยากไร้และด้อยโอกาส ในการสนับสนุนการดำเนินคดีด้านสิ่งแวดล้อม สมาคมวิชาชีพด้านกฎหมาย หน่วยงาน และสำนักงานกฎหมายหลายแห่งมีบริการให้คำปรึกษาด้าน

กฎหมาย (pro bono) สำหรับลูกค้าที่ไม่มีกำลังทรัพย์ โดยมีค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย¹⁹ วิชาชีพทางกฎหมายสามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีการใช้สิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีผ่านการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและการเป็นตัวแทนของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากสิ่งแวดล้อม

วิธีการสำคัญในการแจ้งให้ศาลทราบถึงลักษณะและขอบเขตของสิทธิต่างๆ รวมถึงสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีคือความสามารถของศาลในการอนุญาตให้ผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล (amicus curiae) ส่งบันทึกความเห็นเกี่ยวกับคดีให้ศาลหลายแห่งมีอำนาจตามกระบวนการในการอนุญาตให้บุคคลและองค์กรที่นอกเหนือจากคู่ความในคดีส่งบันทึกความเห็นเกี่ยวกับคดี (amicus)²⁰ โดยศาลที่ไม่มีอำนาจนี้สามารถแก้ไขวิธีพิจารณาคดีเพื่ออนุญาตให้มีการส่งบันทึกดังกล่าวได้ การส่งบันทึกความเห็นเป็นการแจ้งให้ศาลทราบถึงมุมมองที่ทนายความของคุณกรณีอาจไม่ทราบหรืออาจไม่พร้อมที่จะนำเสนอ ด้วยวิธีนี้ จึงเป็นการเพิ่มความเข้าใจให้แก่ทั้งฝ่ายตุลาการและวิชาชีพทางกฎหมาย

17. Narong Kiettikunwong, 'The Green Bench: Can an Environmental Court Protect Natural Resources in Thailand?' (2019) Environment, Development and Sustainability, 21, 385-404, 390.

18. For example, in the Philippines the Public Attorney's Office provides free legal representation for poor people and many university law schools provide free legal aid. For Public Attorney's Office, see <https://pao.gov.ph/> accessed 31 July 2020; for an example of university law school legal aid, see University of the Philippines Office of Legal Aid at <https://law.upd.edu.ph/office-of-legal-aid/> accessed 31 July 2020. Other examples are found in Malaysia (see <http://www.jbg.gov.my/index.php/en/ accessed 31 July 2020>) and Singapore (see <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/free-legal-clinics/> accessed 31 July 2020).

19. In Malaysia, for example, lawyers provide pro bono legal aid through the Bar Association. See <https://www.malaysianbar.org.my/> accessed 31 July 2020.

20. Among Southeast Asian countries, there are some provisions for amicus curiae submissions in at least Indonesia, the Philippines and Thailand.

3. การประสานความร่วมมือข้ามสถาบันระหว่างศาลและ NHRI

สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (NHRI) สามารถช่วยเหลือการทำงานของศาลได้²¹ ทั้ง NHRI และศาลเป็นสถาบันอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย แต่เป็นสถาบันต่างประเภทกันที่มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ²² ตัวอย่างเช่น ในขณะที่ NHRI สามารถออกคำสั่งตามกระบวนการ ศาลจะเป็นผู้บังคับใช้คำสั่งเหล่านั้น²³ โดยทั่วไปศาลจะมีความรับผิดชอบในเรื่องกฎหมาย ส่วน NHRI มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน และมักมีประสบการณ์สูงในการทำงานร่วมกับประชาชนที่ยากไร้และด้อยโอกาส

ศาลและ NHRI ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มักจะแยกกันทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ยังคงมีโอกาสอื่นๆ อีกที่ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกัน สนับสนุนต่อยอด และเพิ่มเติมงานของกันและกัน โดยใช้ความชำนาญประสบการณ์ของตนเองเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย

ความสัมพันธ์ที่เกือบลูกกันระหว่างศาลและ NHRI อาจเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาการคุ้มครองทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเคารพบทบาทที่แตกต่างกันของศาลและ NHRI และไม่ล่งล้าความเป็นอิสระของตุลาการ ผู้พิพากษา หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน²⁴ มีหลายวิธีที่สามารถทำงานร่วมกันได้

ตัวอย่างเช่น NHRI สามารถเริ่มคดีในศาลเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี NHRI บางแห่งมีหน้าที่ในการฟ้องร้องคดีต่อศาลในคดีที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสม โดยเฉพาะในนามของประชาชนที่ยากไร้และด้อยโอกาส²⁵ NHRI สามารถเริ่มคดีได้ ในนามของตนเอง หรือในนามของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือผู้ที่เสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากสิ่งแวดล้อม NHRI สามารถพยายามปกป้องทั้งองค์ประกอบเชิงเนื้อหาและกระบวนการของสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี²⁶

NHRI ยังสามารถขอเข้าร่วมคดีอื่นๆ ต่อหน้าศาลในฐานะผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล (amicus curiae) ได้ NHRI บางแห่งมีอำนาจนี้อย่างชัดเจนในกฎหมายของตนและบางแห่งมีอำนาจนี้โดยนัย²⁷ วิธีพิจารณาคดีของศาลสามารถอำนวยความสะดวกในการแทรกแซงเหล่านี้ได้ ในฐานะผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล NHRI จะไม่ได้แย้งคดีของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ทำหน้าที่เป็นผู้แทรกแซงที่เป็นกลางซึ่งนำกฎหมายและประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องมาให้ศาลพิจารณา

NHRI ยังสามารถเสนอแนะ สนับสนุนและช่วยเหลือผู้เสียหายในการฟ้องร้องต่อศาลได้²⁸ ในสถานการณ์เหล่านี้ NHRI จะไม่กระทำในนามของตนเองหรือในฐานะผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล แต่ในฐานะที่ปรึกษากฎหมายหรืออาจเป็นผู้สนับสนุน ตัวผู้เสียหายเป็นคู่กรณีและ NHRI เป็นเพียงผู้สนับสนุนหรือตัวแทนของผู้เสียหาย

21. Asia Pacific Forum National Human Rights Institutions Manual on national human rights institutions (APF 2019) 13 at <https://www.asiapacificforum.net/resources/manual-on-nhris/> accessed 30 July 2020. Globally, NHRIs have described their relationship with the judiciary in the Nairobi Declaration of the Ninth International Conference of National Institutions for the Promotion and Protection of Human Rights Nairobi, Kenya, 21-24 October 2008 paragraph 33, at <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/NairobiDeclarationEn.pdf> accessed 30 July 2020.
22. Andrew Wolman, 'National Human Rights Institutions and the Courts in the Asia-Pacific Region' (2011) Asia Pacific Law Review 19:2, 237-251, DOI:10.1080/10192557.2011.11788250.
23. Power to make procedural orders in relation to investigations are found in NHRI organic laws: Indonesia (Law 39/1999 Art 89(3) and Art 94); Malaysia (Human Rights Commission of Malaysia Act 1999 Section 14); Myanmar (Myanmar National Human Rights Commission Law No 21/2014 Section 35 and 36); Philippines (Constitution 1987 Article XIII Section 18(2)); Thailand (Organic Act on the National Human Rights Commission BE 2560 (2017) Section 41). The laws do not provide for direct enforcement of these orders by the NHRIs themselves. The role of the court in enforcing procedural orders of the NHRI is specifically included in the Indonesian law: Law 39/1999 Art 95.
24. Basic Principles on the Independence of the Judiciary 1985 at <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/IndependenceJudiciary.aspx> accessed 31 July 2020. See also APF <https://www.asiapacificforum.net/support/what-are-nhris/fact-sheet-9-cooperation/>.
25. See Footnote 8.
26. For the two elements of the right see Ituarte-Lima, C. (ed.) Prosperous and Green in the Anthropocene: The right to a healthy environment in Southeast Asia (RWI 2020) chapter 2 and 3.
27. See Footnote 8.
28. The Philippines Commission on Human Rights has the function to 'provide ... legal aid services to the underprivileged whose human rights have been violated or need protection' (Constitution 1987 Article XIII Section 18(3) and Executive Order No 164 1987 Section 3). The Indonesian National Commission on Human Rights has specific authority to 'give recommendations to the parties for resolving conflict through the courts' (Law 39/1999 Article 89(4)(c)).

ศาลสามารถจัดบันทึกและใช้การสอบสวนและรายงานของ NHRI ในการวินิจฉัยคดี การสอบสวนและรายงานอาจเป็นรูปแบบเอกสารสาธารณะที่ศาลรับรู้หรืออาจเป็นรายงานที่จัดทำขึ้นที่ศาลร้องขอเฉพาะจาก NHRI หากศาลประสงค์และหาก NHRI เห็นด้วย ศาลสามารถใช้ NHRI เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่เป็นอิสระเพื่อสนับสนุนการวินิจฉัย

NHRI สามารถส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของสาธารณชนเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของศาลในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีรวมถึงมีส่วนร่วมในการอภิปรายของผู้เชี่ยวชาญสำหรับคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนและการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี นอกจากนี้ NHRI ยังสามารถจัดทำหลักกฎหมายจากเขตอำนาจศาลอื่นๆ และหารือเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องและการบังคับใช้หลักกฎหมายนี้ในประเทศของตน NHRI มีบทบาทในการทำให้ผลการวินิจฉัยคดีเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้น

ผู้พิพากษาและผู้นำของ NHRI สามารถร่วมมือกันในการส่งเสริมสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในเวทีสาธารณะ เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิและกระบวนการในการปกป้องสิทธินั้น

ศาลและ NHRI สามารถเข้าร่วมในการฝึกอบรมผู้พิพากษาและผู้นำของ NHRI และเจ้าหน้าที่ของพวกเขาเกี่ยวกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม การฝึกอบรมร่วมกันจะช่วยให้ทั้งสองศาลและ NHRI เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกันและจากกันและกัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม RWI ได้จัดเตรียมและสนับสนุนโอกาสในการฝึกอบรมประเภทนี้รวมถึงผ่านหลักสูตรการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Raoul Wallenberg Institute ในหัวข้อสิทธิมนุษยชน เพศสภาพ และสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้พิพากษาและสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

4. การเสริมสร้างขีดความสามารถของศาลในเรื่องสิทธิมนุษยชนในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

การสนทนากลับมาเกี่ยวกับความท้าทาย โอกาส และแนวทางในการเคารพ ปกป้อง และเติมเต็มสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สามารถเกิดขึ้นได้จากคำถามชั้นนำหลายข้อสำหรับศาลคำถามในหัวข้อถัดไปมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนศาลในการเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่เพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม คำถามเหล่านี้ยังมีเป้าหมายที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสนทนาระหว่างฝ่ายที่ทำงานในตุลาการและกลุ่มอื่นๆ เกี่ยวกับการเสริมสร้างบทบาทของพวกเขาในการสนับสนุนการใช้สิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ทั่วถึง

คำถามเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศ

1. ประเทศของคุณมีพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง

แต่ละประเทศมีพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้กฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศ ภายใต้กฎหมายภายในประเทศ พันธกรณีอาจมีอยู่ใน:

- รัฐธรรมนูญแห่งชาติ
- กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ
- กฎหมายที่ให้อำนาจรวมเอาบทบัญญัติของสนธิสัญญา
- กฎหมายภายในประเทศอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนโดยตรงหรือโดยอ้อมเช่น กฎหมายการดูแลสุขภาพหรือการศึกษา และ
- หลักกฎหมายของศาล

ในกฎหมายระหว่างประเทศ พันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศมีอยู่ในสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศนั้นเป็นภาคี และอยู่ในกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทุกรัฐ²⁹

2. กฎหมายใดที่คุ้มครองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในประเทศของคุณ

แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสี่ประเทศที่ให้การรับรองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในรัฐธรรมนูญแห่งชาติอย่างชัดเจน³⁰ มีหนึ่งประเทศที่ให้การรับรองสิทธินี้โดยนัย³¹ และอีกห้าประเทศรับรองมติเชิงเนื้อหาและกระบวนการบางประการของสิทธิในกฎหมายภายในประเทศและคำวินิจฉัยของศาล³²

3. กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมีผลบังคับใช้ในประเทศของคุณอย่างไร

ศาลภายในประเทศสามารถพิจารณากฎหมายระหว่างประเทศบางประการ รวมถึงการจัดการกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีในระดับที่แตกต่างกันในระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน พวกเขาอาจสามารถบังคับใช้สนธิสัญญาที่ให้สัตยาบันโดยประเทศนั้นโดยตรง อย่างน้อยที่สุด ศาลควรใช้สนธิสัญญาเป็นแนวทางในการตีความกฎหมายภายในประเทศ หรือเป็นพื้นฐานในการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรม

คำถามเกี่ยวกับศาลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. ศาลมีบทบาทอย่างไรในการคุ้มครองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

ศาลรับผิดชอบในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย โดยทั่วไปพวกเขาจะดำเนินการบนพื้นฐานของคดีรับไว้พิจารณา ซึ่งผู้ฟ้องร้องอาจจะเป็นบุคคลหรือองค์กรที่ต้องการบังคับใช้สิทธิทางกฎหมาย หรือเพื่อเรียกร้องการเยียวยาสำหรับการละเมิดสิทธิทางกฎหมาย โดยปกติแล้วศาลไม่ได้เป็นผู้เริ่มคดีด้วยตนเอง ศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งที่มีผลผูกพันและบังคับใช้ได้

29. The status of human rights treaties for each country is available on the website of the UN Office of the High Commissioner for Human Rights. See <https://www.ohchr.org/en/pages/home.aspx>. A table setting out this information is in Ituarte-Lima, C. (ed.) Prosperous and Green in the Anthropocene: The right to a healthy environment in Southeast Asia (RWI 2020) 20.

30. Indonesia, the Philippines, Thailand, and Viet Nam

31. Malaysia

32. Brunei Darussalam, Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Singapore

5. ศาลในประเทศของคุณสามารถดำเนินการอะไรบ้างเพื่อปรับปรุงการคุ้มครองสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ดีขึ้น

แม้ว่าโดยทั่วไปศาลจะไม่สามารถเป็นผู้เริ่มคดีได้ แต่ก็สามารถดำเนินการบางอย่างได้อย่างสอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ที่เหมาะสม³³ ศาลสามารถพยายามพัฒนากฎหมายผ่านการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายโดยทั่วไปแล้ว ศาลแต่ละแห่งจะมีความสามารถในการกำหนดและแก้ไขวิธีพิจารณาคดี และกำหนดองค์กรภายในของตนเอง รวมถึงการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญภายในศาล ศาลยังสามารถดำเนินการเพื่อเสริมสร้างการปกป้องสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

6. ศาลในประเทศของคุณจะทำให้การเข้าถึงข้อเสนอนี้จากผู้เชี่ยวชาญจากชุมชนและ NHRI เกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ดีขึ้นได้อย่างไร

สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมและความท้าทายที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจากการที่มีภาระงานมากทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ รวมถึงผู้พิพากษาและทนายความที่จะมีเวลาให้กับปัญหาเหล่านั้น มีการส่งเสริมความรู้ที่ทันสมัยภายในศาลเช่น มีการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษและศาลยุติธรรมเพื่อรับฟังคดีสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ศาลจำเป็นต้องขอข้อเสนอนี้จากผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกด้วย ซึ่งสามารถทำได้โดยการกำหนดวิธีพิจารณาคดีที่องค์กรด้านสิ่งแวดล้อมสามารถเริ่มคดีผ่านการดำเนินคดีเพื่อประโยชน์สาธารณะ และโดยการให้องค์กรผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง NHRI ส่งบันทึกความเห็นผู้อาสาให้การต่อศาลในคดีที่มีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

33. Some courts, such as the Environmental Tribunal in India, have jurisdiction to proceed suo motu, a south Asian legal term relating to an action taken by a court of its own accord, without any request by the parties involved See <https://www.cambridge.org/core/journals/transnational-environmental-law/article/environmental-justice-in-india-the-national-green-tribunal-and-expert-members/2E26B50742FFB8BB743557132DC7DD66/core-reader>.

5. ข้อเสนอแนะ

สำหรับศาล

- ส่งเสริมให้ผู้พิพากษาใช้แนวทางและอ้างอิงคู่มืออ้างอิง RWI-ICJ สำหรับผู้พิพากษา ชื่อ สิทธิมนุษยชนของสตรีและสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี สะอาด ปลอดภัย และยั่งยืน (2019)³⁴
- ส่งเสริมให้ผู้พิพากษาเข้าร่วมการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมถึงผ่านการตีความกฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์
- สำรวจวิธีที่กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศสามารถมีอิทธิพลต่อการวินิจฉัยของศาลได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในประเทศของคุณ
- จัดให้มีการสนทนาข้ามภูมิภาคระหว่างผู้พิพากษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อแลกเปลี่ยนความท้าทาย บทเรียนที่ได้รับ เครื่องมือและนวัตกรรมเพื่อให้การเข้าถึงความยุติธรรมและการเยียวยาเกิดขึ้นจริงในคดีสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนให้ผู้พิพากษาที่ทำงานเกี่ยวกับคดีสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถ่ายทอดและสร้างความเชี่ยวชาญภายในองค์กรในการตีความและบังคับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนในคดีคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- ทบทวนวิธีพิจารณาคดีของศาลเพื่อให้แน่ใจว่า
 - วิธีพิจารณาคดีมีความเหมาะสมกับคดีสิ่งแวดล้อม รวมถึงการได้รับหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

- การเข้าถึงที่มากขึ้นสำหรับประชาชนที่ด้อยโอกาส รวมถึงการฟ้องร้องดำเนินคดีแบบกลุ่ม
- การเข้าถึงได้ง่ายขึ้นเพื่อให้ผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล (amici curiae) สามารถส่งบันทึกความเห็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- บทบัญญัติสำหรับ NHRI ในการเริ่มคดีหรือแทรกแซง ในฐานะผู้อาสาสมัครให้การต่อศาล (amicus curiae) เพื่อส่งบันทึกความเห็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- ผ่อนปรนกฎระเบียบเกี่ยวกับผู้มีอำนาจฟ้องและพิจารณาใช้ suo moto ซึ่งเป็นศัพท์ทางกฎหมายในเอเชียใต้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของศาล โดยศาลเป็นผู้ยื่นคำร้องเอง โดยไม่ต้องมีการร้องขอจากคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับสมาคมวิชาชีพกฎหมายและสำนักงานกฎหมาย

- ส่งเสริมการศึกษาด้านกฎหมายทั้งในโรงเรียนกฎหมายและการศึกษาด้านกฎหมายอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี และสิ่งที่ทนายความสามารถทำได้เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธินั้นผ่านทั้งศาลและ NHRI
- จัดตั้งกองทุนคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสในการแสวงหาและขอรับการเยียวยาในศาลและผ่านทาง NHRI สำหรับการละเมิดสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีที่เกิดขึ้นจริงหรือมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้น
- ส่งเสริมบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายฟรี (pro bono) และการเป็นทนายตัวแทนของประชาชนที่ด้อยโอกาสที่ต้องการการเยียวยาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมในศาลและ NHRI
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างทนายความจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมถึงผ่านศาลและ NHRI

34. <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/12/Women%E2%80%99s-Human-Rights-and-the-Right-to-a-Clean-safe-Healthy-and-sustainable-environment-Reference-Manual-for-Judges-2019.pdf>.

6. แหล่งอ้างอิง

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

กฎหมายภายในประเทศ

อินโดนีเซีย	Constitution 1949 as amended Section XA Law 39/1999 concerning human rights
มาเลเซีย	Constitution 1957 as amended Part II Human Rights Commission of Malaysia Act 999
เมียนมา	Constitution 2008 Chapter VIII Myanmar National Human Rights Commission Law No 21/2014
ฟิลิปปินส์	Constitution 1987 Articles III and XIII Executive Order No 164 1987
ไทย	Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 (2017) Chapter III Organic Act on the National Human Rights Commission BE 2560 (2017)

มาตรฐานระหว่างประเทศ

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966
International Covenant on Civil and Political Rights 1966
Basic Principles on the Independence of the Judiciary 1985

คดีความ

Metropolitan Manila Development Authority and Others v Concerned Residents of Manila Bay and Others (2008) Supreme Court of the Philippines, 18 December 2008 G.R. Nos. 171947-48 at https://lawphil.net/judjuris/juri2008/dec2008/gr_171947_2008.html accessed 29 July 2020

Oposa v Factoran (1993) Supreme Court of the Philippines G.R. No. 101083 at https://www.lawphil.net/judjuris/juri1993/jul1993/gr_101083_1993.html accessed 31 July 2020

Tan Teck Seng v Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan & Another Court of Appeal of Malaysia [1996] 1 MLJ 26 at <https://www.scribd.com/doc/116180036/Tan-Tek-Seng-v-Suruhanjaya-Perkhidmatan-Pendidikan-Anor> accessed 29 July 2020

แหล่งข้อมูลทฤษฎี

หนังสือ

Ituarte-Lima, C; Bernard, V; Paul, D; San, S; Aung, MM; Dany, C; Chavisschindha, T; Paramita, D; Aung, TM and Saenphit, N (2020) Prosperous and Green in the Anthropocene: The human right to a healthy environment in Southeast Asia, The Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law

คู่มือ

Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions: A manual on national human rights institutions (APF 2018) 146-7 at <https://www.asiapacificforum.net/resources/manual-on-nhris/>

บทความวารสาร

Andrew Wolman, 'National Human Rights Institutions and the Courts in the Asia-Pacific Region' (2011) Asia Pacific Law Review 19:2, 237-251, DOI:10.1080/10192557.2011.11788250

เว็บไซต์

Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions
<https://www.asiapacificforum.net>

Global Alliance of National Human Rights Institutions
<https://ganhri.org/membership>